ОПРЕДЕЛЕНИЕ НА СЪДА (шести състав)

4 октомври 2007 година *

По дело C-492/06

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 234 ЕО от Consiglio di Stato (Италия) с акт от 21 февруари 2006 г., постъпил в Съда на 28 ноември 2006 г. в производството по дело

Consorzio Elisoccorso San Raffaele

срещу

Elilombarda Srl,

Azienda Ospedaliera Ospedale Niguarda Ca' Granda di Milano,

СЪДЪТ (шести състав),

състоящ се от: г-н P. Kūris, председател на състав, г-н L. Bay Larsen (докладчик) и г-н J.-C. Bonichot, съдии,

генерален адвокат: г-н Y. Bot,
секретар: г-н R. Grass,

* Език на производството: италиански.

Съдът, като счете, че следва да се произнесе с мотивирано определение съгласно член 104, параграф 3, първа алинея от Процедурния правилник,

след изслушване на генералния адвокат,

постанови настоящото

Определение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 1 от Директива 89/665/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство (ОВ L 395, стр. 33; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 1, стр. 237), изменена с Директива 92/50/ЕИО на Съвета от 18 юни 1992 година (ОВ L 209, стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 6, том 2, стр. 50, наричана по-нататък „Директива 89/665“).

2 Запитването е отправено в рамките на правен спор между Consorzio Elisoccorso San Raffaele (по-нататък „Consorzio“) и Elilombarda Srl (по-нататък „Elilombarda“), предприятие с водеща роля в съвместно предприятие в процес на учредяване, относно процедура по възлагане на обществена поръчка.

Правна уредба

Общностна правна уредба

3 Член 1 от Директива 89/665 гласи:

„1. Държавите-членки предприемат необходимите мерки, за да гарантират, че по отношение на процедурите за възлагане на обществени поръчки, попадащи в приложното поле на Директиви 71/305/ЕИО, 77/62/ЕИО и 92/50/ЕИО [...], решенията, взети от възложителите, могат да бъдат ефективно обжалвани, и по-специално възможно най-бързо, в съответствие с условията, посочени в следващите членове, и по-специално в член 2, параграф 7, с мотива че тези решения са нарушили правото на Общността в областта на обществените поръчки или националните норми, транспониращи това право.

[...]

3. Държавите-членки гарантират, че производствата по обжалване са достъпни съгласно подробни правила, които държавите-членки могат да установят, поне за всяко лице, което има или което е имало интерес от спечелването на процедурата за възлагане на поръчка за доставки или за строителство и което е било [да се чете „претърпяло“] или би могло да претърпи вреди от твърдяно нарушение. По-специално държавите-членки могат да изискат лицето, което е поискало преразглеждането, да уведоми предварително възложителя за твърдяното нарушение и за намерението си да поиска обжалване.“

4 Член 2, параграф 1 от директивата предвижда:

„Държавите-членки гарантират, че мерките, приети относно производствата по обжалване, уточнени в член 1, включват правомощия, които да позволяват:

[…]

б) да се отменят или да се гарантира отмяната на решения, взети неправомерно, включително премахването на дискриминационните технически, икономически или финансови спецификации в поканата за участие в търг, в документите за възлагането на поръчката или във всеки друг документ, свързан с процедурата за възлагане на поръчката;

[…]“

5 Съгласно член 26, параграф 1 от Директива 92/50:

„Обединенията на доставчици на услуги могат да представят оферти. Преобразуването на такива обединения в определена правна форма не може да се изисква за представянето на офертата, но избраното обединение може да бъде задължено да извърши това преобразуване след като обществената поръчка му бъде възложена.“ [неофициален превод]

Национална правна уредба

6 Националната правна уредба в областта на възлагането на обществени поръчки за строителство, доставки и услуги (вж. съответно Закон № 109 от 11 февруари 1994 г. (GURI бр. 41 от 19 февруари 1994 г.), Законодателен декрет № 358 от 24 юли 1992 г. (GURI бр. 188 от 11 август 1992 г.) и Законодателен декрет № 157 от 17 март 1995 г. (GURI бр. 104 от 6 май 1995 г.) не изключва и не ограничава възможността за различните предприятия, участващи в „съвместно предприятие“ или в „обединение на предприятия“, индивидуално да инициират съдебно производство.

7 Според постоянната съдебна практика на Consiglio di Stato предприятията, членове на съвместно предприятие или на обединение на предприятия, имат право да обжалват индивидуално актовете, свързани с обществената поръчка, за която са кандидатствали.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

8 На 30 ноември 2004 г. Azienda Ospedaliera Ospedale Niguarda Ca' Granda di Milano публикува, в качеството си на възложител, обявление за обществена поръчка с предмет по-конкретно осигуряването на служба за въздушно спасяване с хеликоптер за сумата от 25 900 000 EUR.

9 Подадени са две оферти. Първата — от Elilombarda, като предприятие с водеща роля в съвместно предприятие, в процес на учредяване, между него и Helitalia SpA, и втората — от Consorzio, съставено от Elilario Italia SpA и Air Viaggi San Raffaele Srl.

10 На 28 април 2005 г. възложителят възлага обществената поръчка на Consorzio, което е уведомено за решението със съобщение от 10 май 2005 г.

11 Elilombarda подава индивидуално и от свое име жалба, между другото и срещу това решение, пред Tribunale amministrativo regionale della Lombardia (наричано по-нататък „TAR Lombardia“).

12 В рамките на това производство Consorzio прави възражение за недопустимост, като изтъква, че жалбата е подадена не от самото съвместно предприятие в процес на учредяване, което според него единствено имало право на жалба за защита на интереса си да му бъде възложена обществената поръчка, а само от един от икономическите субекти, участващи в това сдружение.

13 Като се основава на съдебната практика на Consiglio di Stato, TAR Lombardia отхвърля възражението за недопустимост, уважава жалбата и отменя предприетите от възложителя мерки.

14 Consorzio обжалва решението на TAR Lombardia пред Consiglio di Stato, който трябва предварително да го разгледа по отношение допустимостта на жалбата, подадена от Elilombarda.

15 В преюдициалното си запитване Consiglio di Stato подчертава от една страна, че националната правна уредба относно възлагането на обществени поръчки не изключва и не ограничава възможността за различните предприятия,

участващи в дадено сдружение, индивидуално да инициират съдебно производство, и от друга страна, че TAR Lombardia действително е приложил принципите, установени в това отношение от съдебната му практика.

16 Той си поставя въпроса обаче дали с оглед постановеното от Съда в решението от 8 септември 2005 г. по дело Espace Trianon и Sofibail (C-129/04, Recueil, стр. I-7805) член 1 от Директива 89/665 не допуска подаването на индивидуална жалба от един от членовете на съвместно предприятие оферент срещу решение за възлагане на обществена поръчка.

17 При тези обстоятелства Consiglio di Stato решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Трябва ли член 1 от Директива 89/665 […] да бъде тълкуван в смисъл, че той допуска според националното право един от членовете на съвместно предприятие, което не е юридическо лице и което е участвало в това качество в процедура по възлагане на обществена поръчка, но не е било определено за неин изпълнител, да може да подаде индивидуално жалба срещу решението за възлагане на поръчката?“

По преюдициалния въпрос

18 По силата на член 104, параграф 3, първа алинея от Процедурния правилник, когато отговорът на преюдициален въпрос се налага недвусмислено от съдебната практика, Съдът след изслушване на генералния адвокат може по всяко време да се произнесе с мотивирано определение.

19 С въпроса си препращащата юрисдикция пита дали член 1 от Директива 89/665 трябва да се тълкува в смисъл, че той допуска възможността според националното право само от един от членовете на съвместно предприятие, което не е юридическо лице и което е участвало в това качество в процедура по възлагане на обществена поръчка, но не е било определено за неин изпълнител, да може да подаде индивидуално жалба срещу решението за нейното възлагане.

20 В това отношение е необходимо да се напомни, че съобразно член 1, параграф 3 от посочената директива държавите-членки са длъжни да гарантират, че предвидените в нея производства по обжалване са достъпни „поне“ за всяко лице, което има или което е имало интерес от спечелването на процедурата за възлагане на определена обществена поръчка и което е претърпяло или би могло да претърпи вреди от твърдяно нарушение на общностното право в областта на обществените поръчки или на националните правни норми, които го транспонират.

21 От това следва, че Директива 89/665 установява само минималните условия, на които трябва да отговарят производствата по обжалване, въведени в националните правни системи, за да се гарантира спазването на изискванията на общностното право в областта на обществените поръчки (вж. Решение от 19 юни 2003 г. по дело GAT, C-315/01, Recueil, стр. I-6351, точка 45 и цитираната съдебна практика).

22 В Решението си по дело Espace Trianon и Sofibail, посочено по-горе, Съдът тълкува член 1 от Директива 89/665 по повод хипотеза, при която вътрешният правен ред е изисквал жалбата за отмяна на решение за възлагане на обществена поръчка да се подава едновременно от всички членове на съвместно предприятие оферент.

23 Като се основава на хипотезата, посочена в поставените му преюдициални въпроси, Съдът приема в точки 19—21 от това решение, че:

— съвместно предприятие може да се счита за лице, което има правен интерес от спечелването на процедурата за възлагане на обществена поръчка по смисъла на член 1, параграф 3 от Директива 89/665, тъй като с подаването на оферта за съответната обществена поръчка то изявява интерес от спечелването на процедурата за нейното възлагане, и че

— в главното производство няма пречка всички членове на съвместното предприятие да подадат съвместно, в качеството си на съдружници или от свое име, жалба за отмяна на спорните решения.

24 Ето защо в точка 22 от посоченото решение Съдът достига до извода, че разглежданата национална процесуалноправна норма не ограничава достъпа до обжалване, така че да противоречи на член 1, параграф 3 от Директива 89/665.

25 Следователно Съдът постановява, че член 1 от посочената директива допуска възможността, съгласно националното право на държава-членка, жалба срещу решението за възлагане на обществена поръчка да бъде подавана само едновременно от членовете на съвместно предприятие, което не е юридическо лице и което е участвало в това качество в процедура по възлагане на обществена поръчка, но не е било определено за неин изпълнител.

26 По този начин, както правилно изтъкват Elilombarda и Комисията на Европейските общности в писмените си становища, Съдът само определя, с оглед конкретните обстоятелства на спора по главното производство, минимален праг за достъп до обжалване в областта на обществените поръчки, който се гарантира от Директива 89/665.

27 Съдът съвсем не изключва възможността други държави-членки да предоставят в националното си право по-голям достъп до посоченото обжалване, като възприемат по-широко понятие за процесуална легитимация от минимално гарантираното в посочената директива.

28 Всъщност при липсата на специална разпоредба в директивата именно вътрешният правен ред на всяка държава-членка определя по-конкретно дали и при какви условия процесуалната легитимация при обжалване може да се разпростре и спрямо предприятия, които са част от сдружение, участвало в това качество в процедура по възлагане на обществена поръчка.

29 В това отношение е необходимо да се уточни, че когато става въпрос за процесуални правила за обжалване по съдебен ред, предвидени с оглед обезпечаване защитата на правата, предоставени от общностното право на кандидатите и на оферентите, които са претърпели вреди от решения на възложителите, тези правила не трябва да засягат полезното действие на Директива 89/665 (вж. Решение от 12 декември 2002 г. по дело Universale-Bau и др., C-470/99, Recueil, стр. I-11617, точка 72), чиято цел е да гарантира ефикасното и възможно най-бързо обжалване на незаконосъобразните решения на възложителите.

30 За разлика от твърдението на кипърското правителство обаче, тълкуване на член 1 от посочената директива, което позволява обхватът на процесуалната легитимация да се разпростре и спрямо всеки от членовете на съвместно предприятие, участвало в процедура по възлагане на обществена поръчка, не препятства постигането на тази цел, а напротив — очевидно способства за осъществяването ѝ.

31 Ето защо на поставения въпрос следва да се отговори, че член 1 от Директива 89/665 трябва да бъде тълкуван в смисъл, че той допуска възможността според националното право само един от членовете на съвместно предприятие, което не е юридическо лице и което е участвало в това качество в процедура по възлагане на обществена поръчка, но не е било определено за неин изпълнител, да подаде индивидуално жалба срещу решението за нейното възлагане.

По съдебните разноски

32 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред препращащата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (шести състав) реши:

Член 1 от Директива 89/665/ЕИО на Съвета от 21 декември 1989 година относно координирането на законовите, подзаконовите и административните разпоредби, отнасящи се до прилагането на производства по обжалване при възлагането на обществени поръчки за доставки и за строителство, изменена с Директива 92/50/ЕИО на Съвета от 18 юни 1992 година, трябва да бъде тълкуван в смисъл, че той допуска възможността според националното право само един от членовете на съвместно предприятие, което не е юридическо лице и което е участвало в това качество в процедура по възлагане на обществена поръчка, но не е било определено за неин изпълнител, да подаде индивидуално жалба срещу решението за нейното възлагане.

Подписи